

Tarptautinė vaikų knygos diena pradėta švęsti 1967 metais, jos idėją iškėlė Tarptautinė vaikų knygos taryba (IBBY).

Kiekvienais metais kuri nors šalis yra tos šventės rėmėja. Tos šalies rašytojas rašo kreipimąsi, atvirą laišką pasaulio visuomenei, o dailininkas kuria plakatą. Už 2014 m. Tarptautinės vaikų knygos dienos minėjimą atsakingas IBBY Airijos skyrius. Kreipimąsi sukūrė garsi rašytoja, vertėja ir leidėja Siobhán Parkinson, o plakatą – paveikslėlių knygų kūrėja Niamh Sharkey.

Trečius metus iš eilės IBBY Lietuvos skyrius ir Nacionalinės M.Mažvydo bibliotekos Vaikų literatūros centras šią šventę mini ir Lietuvoje. Šiomet vaikų knygos diena ypatinga tuo, kad sutampa su H.K. Anderseno 190 metų jubiliejumi.

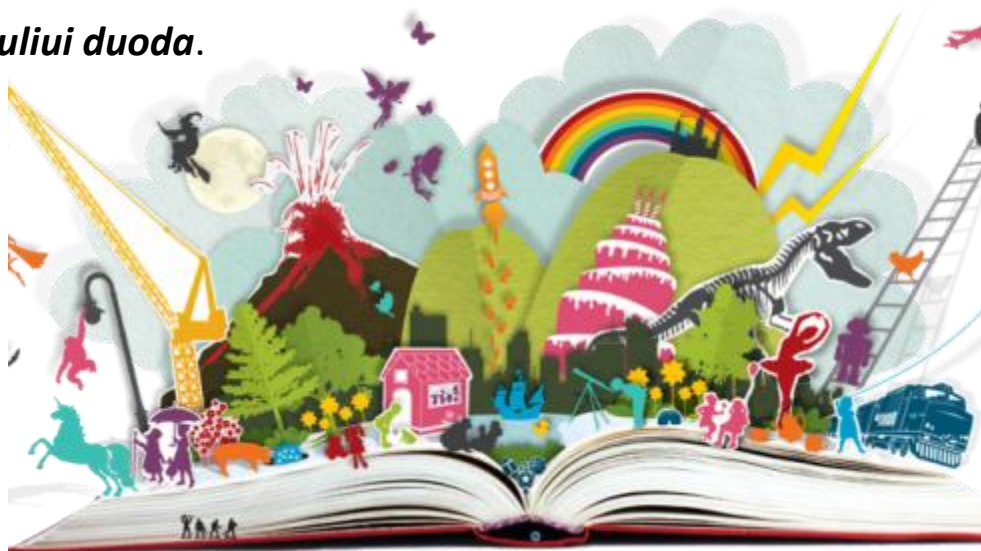

*Kaip nuostabu yra skaityti
Ir pamatyti, kas gi vyksta,
Kada raidelės tampa žodžiais,
O žodžiai knygomis pavirsta.
Kalnai, miškai, šniokštimas upių
Į baltus puslapius sugulę...
Keistai riaumodami lokiai
Dainom pažadina mėnulį.*

*Tenai atrasim seną pilį,
Kur lig dangaus užauga gėlės,
Berniukai žvaigždeles medžioja,
Mergaitės skraido debesėliais...*

*Skaitykim! Džiaugsmą ir paguodą
Gera knyga pasauliui duoda.*

Pat Mora

INTERNATIONAL
CHILDREN'S BOOK DAY

APRIL 2ND 2014

LAIŠKAS PASAULIO
VAIKAMS

Siobhán Parkinson

Skaitytojai dažno rašytojo klausia, kaip jis rašo – iš kur jo kūriniai atsiranda. Iš mano vaizduotės, atsako rašytojas. Na taip... ko gero, linkteli galvom skaitytojai. Bet kur toji jūsų vaizduotė, iš ko ji susideda, ar kiekvienas ją turi?

Na, sako rašytojas, ji, be abejo, yra mano galvoje ir susideda iš vaizdų, žodžių ir prisiminimų, iš kitų kūrinių ir žodžių atgarsių, iš daiktų ir melodijų nuotrupų, minčių, veidų, baisenybių, iš formų, žodžių, judesių, iš žodžių ir bangų, iš arabeskų ir peizažų, iš žodžių ir kvapų, jausmų, spalvų, iš rimų, iš trakstelėjimų ir švilpesių, iš skonių ir energijos pliūpsnių, iš mįslių, vėjelio dvelksmo ir iš žodžių.

Ir visa tai sukuriuoja, skamba ir mainosi, ir plūduriuoja, ir nusėda, ir įmintijama, ir galvą suka.

Be abejo, vaizduotę turime visi – kitaip juk negebėtume svajoti. Tačiau vaizduotė vaizduotei nelygu. Virėjo vaizduotėje turbūt daugiausia yra skonio, dailininko – spalvų ir formų. O rašytojo vaizduotėje vis dėlto daugiausia yra žodžių.

Skaitytojų ir klausytojų vaizduotė irgi grįsta žodžiais. Rašytojo vaizduotė kuria ir pina mintis, garsus, balsus, charakterius ir įvykius, taigi jo kūrinys susideda ne iš ko kito, o iš žodžių, batalionais žygiuojančių per knygos puslapius. Tada pasirodo skaitytojas, ir tie batalionai atgyja. Žodžiai tebėra knygos puslapiuose ir vis dar primena batalionus, bet tuo pat metu jie jau siautėja skaitytojo vaizduotėje, ir dabar jau skaitytojas pina žodžius tarpusavy, o kūrinys rutuliojasi jo galvoje, kaip ką tik rutuliojosi rašytojo galvoje.

Štai kodėl skaitytojas kūriniai toks pat svarbus kaip ir rašytojas. Paprastai kūrinys turi tik vieną autorių, t. y. rašytoją, o skaitytojų – šimtus arba tūkstančius, gal net milijonus. Jie skaito kalba, kuria kūrinys parašytas, arba galbūt kitomis kalbomis, į kurias jis išverčiamas. Kūrinys be rašytojo neatsiranda, o be tūkstančių skaitytojų iš viso pasaulio jis neišgyventų visų savo gyvenimų, kuriuos išgyvena.

Visus to paties kūrinio skaitytojus sieja kažkas bendra. Kiekvienas jų atskirai, o tam tikra prasme ir visi kartu jie iš naujo sukuria rašytojo vaizduotės jau pagimdytą istoriją. Šis veiksmas tuo pat metu yra asmeniškasis ir viešasis, individualus ir kolektyvinis, intymus ir visuotinis.

Galbūt tai geriausias iš visų žmonijos veiksmų.

Nesiliaukime skaite!